

BİR BELGENİN İZİNDE 19. YÜZYIL OSMANLI MİMARLIK ORTAMININ YEREL FİGÜRLERİ

Öğr. Gör. Dr. Şeyda Güngör AÇIKGÖZ

Erciyes Üniversitesi Mimarlık Fakültesi
4374901-35157
seygun@erciyes.edu.tr, gungor.seyda@gmail.com

Öz

Kayseri’de 1831-1860 tarihleri arasında yapılan nüfus yoklamasının, dönemi anlatan önemli bir yerel kaynak olarak yoruma açık olması bu çalışmayı başlatmıştır. Söz konusu Defterden seçilen; inşai üretime ilişkin meslekler ve bu gruplara dahil olan kişiler makalenin alt metnini oluşturur. Bu bilgiler mimari değerlendirmeye yönelik bakış açısıyla ayıklanmış, alanla ilgili mesleklere göre sınıflanarak ayrı ayrı tablolar halinde yeniden düzenlenmiştir. Mimarlık dışında, Osmanlı’nın kayıt sistemi, bireye bakışı, Kayseri ve köylerindeki sosyal yapı hakkında da çok şey söylediklerinden, verilerin ayrıntı düzeyine müdahale edilmemiştir. Bilgilerin bu yeni kurgu içinde oluşturduğu zemin, makalenin üst metni olan yorum kısmının dayanağıdır.

Mimarlık alanında etkinlik gösteren, satır aralarındaki öznelere dikkat çekilirken bu figürler aracılığıyla Osmanlı mimarlığının 19. yüzyıldaki üretim koşulları da anlaşılma-ya çalışılmıştır. Kayıtlardaki kişiler, oldukça ayrıntılı tarif edildikleri halde, mesleki etkinliklerine ilişkin pek bilgi yoktur. Buna karşılık, Müslüman/ Gayrimüslim ayrımı olmaksızın nüfusun önemli bir kısmının inşaat sektöründe çalışmak ve çocukların da bu alanda “iş öğrenmek” üzere İstanbul’a uzun vadelerle gidip geldiği açıktır.

Anahtar Kelimeler : 19. yüzyıl, Osmanlı mimarlığı, sıvacı, dülger, nakkaş, taşçı, doğramacı.

LOCAL FIGURES OF 19TH CENTURY OTTOMAN ARCHITECTURE IN THE TRACES OF A DOCUMENT

Abstract

The *registries of 1831-1860 population census* is open to interpretation. As an important local reference explaining the period, it is the driving force behind this study. The professionals and related groups of construction field are selected from this record, and create a background for the article. This data is sorted out according to an architectural point of view and classified and rearranged in relation to the jobs. As they narrate further information about the social structure of villages and Kayseri, Ottoman consideration of individual and the registry system apart from architecture, the details are not simplified. The new ground, this structure composed, is the main support for the interpretation part of the article.

In this study, both the active characters of architectural field which can be found in-between lines are taken for granted and the production conditions of the 19th century Ottoman Architecture is tried to be understood. Although the people in the registry are identified individually in detail, there is very limited information about the professional activity. However, it is obvious that Muslim or non-Muslim, a significant portion of the population including children, went to Istanbul for long returns in order to “learn the job”.

Keywords : 19th century, Ottoman Architecture, plasterer, carpenter, muralist, mason, woodworker.

Bir Belgenin İzinde 19. Yüzyıl Osmanlı Mimarlık Ortamının Yerel Figürleri

Bu çalışmanın temeli, şu anda yayın sürecinde olan “Osmanlı Mimarlığı’nda Kayseri’li Gayrimüslimler” başlıklı makaleyle atılmıştır. Söz konusu metnin içeriği ve kapsamı gereği, sadece sayısal verilere indirgenerek değinilen “Kayseri Nüfus Müfredat Defteri”nin¹ hak ettiği derinlikte incelenmesine bu makale ile gayret edilecektir. Dolayısıyla çalışmaya, önceki metnin uzantısı ya da onun içinde açılmış bir parantez olarak bakılabilir.

Bu yazının nesnesi olan Defter, aynı zamanda kurucusu, bir anlamda öznesidir. Bu ikili yük, belge daha az kapsamlı/ nicelikli olsaydı eğer yorumun da katkısıyla oldukça rahat taşınabilirdi yazı ortamına. Verilerin ayrıntı düzeyi ve çokluğu bir hayıflanma nedeni olamaz elbet. Onları bilgiye götüren yolu sağlamlaştırır olsa olsa. Ancak yazım biçimini etkilemesi de kaçınılmaz. Birbirleriyle ilişkilerinin daha kolay görülebilmesi ve okuma akışını kesintiye uğratmaması için, verilerin cümle ve paragraflar yerine tablolarla ifade edilmesi tercih edilmiştir. Bilginin dokümanter değerini koruyarak yorumu metne bırakan bu düzende tabloların “ek” olarak yer alması, belge ve yorum ilişkisinin yazı üzerindeki gerilimini hafifletecektir. Bu yaklaşım nesnel ve öznel olanı ayırma gayreti gibi görünse de sınırlar kesin olarak çizilemez. Tabloların, söz konusu Defterdekinden farklılaşarak yeniden üretilmesi bile dokümanter bilgiye müdahale, bir bakıma yorum olduğundan öznellik barındırır.

Keskin’in orijinal belgeden aynen aktardığı² 1831-1860 tarihlerini kapsayan Defterde esas alınan erkeklerdir. Kadın isimleri, nadir olarak tanımlamaya yardımcı olan ya da yakınlarının orduda vefatı durumunda, bağlanan maaşı alan bir edilgenlik halini yansıtır. Kayıtlardaki ana tutum nüfusu; Ehl-i İslam, Rumiyan ve Ermeniyan olarak sınıflamak üzerine kuruludur. Bu durum, bireylerin kendilerini din üzerinden tanımlayıp huzur bulduğu Osmanlı devlet sistemine³ uygun olduğundan şaşırtıcı değildir. Defterde erkek nüfus; doğanlar ve ölenler, başka yerlere

¹ Mustafa Keskin, Kayseri Nüfus Müfredat Defteri 1831-1860, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Yayını no:35, Kayseri 2000

² Bu konuda yazara danışılmıştır

³ Benjamin Braude, Millet Sisteminin İlginç Tarihi, Osmanlı Ansiklopedisi, c.4, Yeni Türkiye Yayını, Ankara, 1999 s.246

gidenler ve gelenler, askere gidenler, Orduyu Hümayun'da vefat edenlerin⁴ ailelerine bağlanan maaşlar başlıkları altında etnik durumlarına göre kaydedilmiştir. Dikkati çeken bir diğer ilke de –yine etnik yapı öncelikli olmak üzere- kişilerin yaşadıkları mahalle ya da köylere göre ayrı ayrı yazılmasıdır. Kayıt gerekçe ve yöntemlerinin bugünkünden çok farklı olduğu ve en önemlisi “soyadı”nın olmadığı o dönemde kişiler; yaş, boy, sakal, bıyık vb. zamanla değişebilen ve göreceli olabilen fiziksel özellikleriyle Deftere dahil olmuştur. Tariflerde en belirleyici olan, kişinin nereli ve kimin oğlu olduğu, yani kökleridir. Ancak, bunca tanıma rağmen öznelerin bir türlü özel olamadığı görülür. Akıl takılır yazılan isim ve sıfatlara, pek çok suret belirir okuyanın zihninde. Uzayıp kısalan bu tarifler, bir şekilde işleyen, işletilen sistemin açmazlarıdır bugünün bağlamında. Bu düşüncelerden sıyrılıp pragmatik yaklaşıldığında kayıtlar; tanımlama sıkıntısı içinde atıfta bulunulan meslekler ya da belgedeki deyişle esnaf gruplarıyla, her uğraş alanı için cazip bir araştırma nesnesine dönüşür.

Defterin mimari gözle okunması, doğal olarak mimarlık ortamıyla zayıf ya da kuvvetli bağlantısı olan verilerle sağlanacaktır. Bu bakış açısıyla taranan belgeden seçilen isimler Gayrimüslim/Müslüman ya da Ermeni, Rum ayırımı yapılmaksızın, mimarlıkla ilişkisi olan uğraş alanlarına göre gruplanmıştır. Sivacılık, nakkaşlık, taşçılık, dülgerlik, doğramacılık, duvarcılık, kiremitçilik ve molozculuk gibi mesleğin belirlediği ana başlıkların altında, ikamet edilen “yer”; verilerin ele almış biçimini yönlendiren ikinci etkidir. Bu yaklaşımlar, incelenen kaynağı tekrarlamak yerine ondan türeyen başka bir zemin oluşturur mimarlık bilgi ortamı için (bkz. Tablo 1,2,3,4,5,6,7,8 ve 9).

Osmanlı'da bireyin yoksunluğuna değinen Tanyeli 19. yüzyıla kadar pek az Osmanlı mimarının adının bilindiğine; kişilikleri, tepkileri, tercihleri hakkında ise hiçbir bilgi bulunmadığına işaret eder⁵. Yazar ayrıca, ülkenin mimarlık tarihinin 1900-2000 aralığındaki kısa dilimi içinde mimar bireyden söz edebileceğini, öncesi için ancak üretim tarihi yazılabileceğini belirtir⁶. Yapı üretiminin ”mimar” gibi önde duran özneleri için dile getirilen bu durum “birey” kavramının daha güçlü kurulduğu bir ortamda bile soluk kalması olağan bu figürler için düşündürücüdür. Mimari üretim sahnesindeki görünmez varlıkları; efsaneleştikçe yeniden üretilen, bir yandan da yıpratılıp tüketilen isimlerle ve onlar hakkındaki çetrefilli bilgilerle karşılaştırıldığında daha belirgindir oysa. Tablolardan izlenebileceği gibi; kayıt sırasında kaç yaşında oldukları, boy, sakal, bıyık gibi fiziksel özellikleri, baba adları, kimi zaman kardeşleri, inançları, yaşadıkları yerler gibi aidiyetleri, adları, İstanbul'a geliş gidiş tarihleri, ekonomik durumları, -Müslüman olanlar için- askere gidişleri, hatta oğullarının doğumu ve ölümleriyle son derece gerçekçiler. Ne var

⁴ Bozkurt'a göre, İslam hukukuna uygun olarak, Gayrimüslimler cizye ödeyerek askerlik hizmetinden muaf tutuluyorlardı. Doğrudan askere alınmasalar bile geri hizmetlerde yer alabiliyorlardı. 1856 Islahat Fermanı'yla Müslümanlar gibi askere alınmaları gereği ortaya konmuştur. Gülnihal Bozkurt, *Gayrimüslim Osmanlı Vatandaşlarının Hukuki Durumu*, TTK, Ankara, 1996, s.23, s.57

⁵ Uğur Tanyeli, *Mimarlığın Aktörleri Türkiye 1900-2000*, Garanti Galerisi, İstanbul, 2007, s.16

⁶ Uğur Tanyeli, a.g.e., s.14

ki onları bu denli somutlaştıran bilgiler arasında, yaptıkları “işe” dair -kimlik tanımından başka- açıklama yoktur. Üstelik bazı isimler için mesleğe hiç atıfta bulunulmamıştır. Ancak yine de 1831 ve 1860 arasındaki koşulları anlamak konusunda bir ölçüde yardımcı oldukları söylenebilir.

Kayıtlar Osmanlı mimarlığına, özellikle de İstanbul’daki üretime Kayseri’nin katkısını göstermeleri bakımından önemlidir. İnşai etkinlikler söz konusu olduğunda; Kayseri’li isimlerin Selçuklular’dan beri etkin olduğu ifade edilir⁷. Anadolu’nun birçok yerinden İstanbul’a, özellikle devlete ve vakıflara ait inşaatlarda çalışmak üzere gelen mevsimlik ameleler ortama ilişkin başka bir bilgiyi oluşturur⁸. Bu kapsamda başkente duvarcı, marangoz gibi vasıflı ve vasıfsız pek çok amele gönderen Amasya ve Kayseri’nin adı öne çıkar⁹.

Daha çok 1248-49 (1832-33) ve 1255 (1839) yıllarında kaydedilen isimler en azından o dönem aralığında bu sahada belirgin bir Müslüman / Gayrimüslim ayrımı olmadığını gösterir. Ancak, inşaat sektörünün dekoratif alanında da hizmet veren nakkaşların hemen hepsinin Müslüman olması dikkat çekicidir¹⁰. Batılılaşan bürokrasinin geleneksel etiği terk etmesi, o döneme kadar mimarlık alanını Gayrimüslimlerle paylaşan Türkler’in 1830’ lardan itibaren mimarlık mesleğinden çekilmelerine yol açmıştır¹¹ Müslümanlar için özellikle taşçılık, kireççilik ve yapıcılığın günah olduğu ve Mübadeleye dek Müslümanlar için yapıcılık yasağının sürdüğü kanısı¹² bu gelişmeler üzerine yaygınlık kazanmış olabilir¹³. Defterdeki veriler konuyu tartışmak için yeterince sağlam bir zemin kurmasa da üretim etkinliğinin bir süre daha paylaşıldığını düşündürür.

Defterdeki mimari üretimle ilgili kişilerin kayıt tarihleri olan 1832-33 ve 1839 yılları, sayım işlemlerinin o yıllarda yapıldığı anlamı taşıyabileceği gibi başkentte bu tarihlerde yoğunlaşan inşai faaliyetlere de dikkat çekiyor olabilir. Padişah II. Mahmut’un saltanatına denk gelen bu yıllarda Hassa Mimarlar Ocağı kaldırılıp başında Abdülhalim Efendi’nin bulunduğu Ebniye –i Hassa Müdürlüğü kurulmuş-

⁷ Zafer Bayburtluoğlu, *Türk Mimarlığında Kapadokyalı Yapı Sanatçıları*, Kapadokya Toplantıları III, Ankara,1997, s. 33.

⁸ Zübeyde Güneş Yağcı, 18. yüzyılda Osmanlı İnşaat Sektöründe Gayrimüslimler ve Kafkasya’ya Gönderilen Ermeni Ameleler, *Ermeni Araştırmaları*, (2:7), 2002, s.42.

⁹ Zübeyde Güneş Yağcı, a.g.e., s.42

¹⁰ Tomarza Manastırının duvarına yazılar yazan Michael Nakkaş (Ö.1667) isimli yardımcı papaz (Hovannes Torosyan, Badmutyün Hay Tomarza, Beirut 1969, s. 1235) bu mesleğin Gayrimüslimler tarafından da yürütüldüğünü kanıtlayan bir örnektir.

¹¹ Tanyeli s.31-32

¹² Cengiz Bektaş, çalıştığı/ incelediği yerlerde görüştüğü –kendi deyimiyle- halk yapı sanatçılarının anlattıkları sonucunda bu değerlendirmeyi yapmıştır. Bkz. *Yapı Teknolojisinde Değişmelerin Mimariye Etkileri, 75 Yılda Değişen Kent ve Mimarlık*, Tarih Vakfı Yayınları, 1998, s. 291, 292.

¹³ Bektaş, bulabildiği yaşlı ustaların yapıcılık işine girmenin günah olduğunu, pek azının günahı, ayıplanmayı göze alıp Gayrimüslim ustaların yanına çırak olduğunu bildirir. Cengiz Bektaş, *Koruma Onarım, Yem yayımevi*, 1992, s.89

tur (1831)¹⁴. Özellikle Ermeni amelelerin, Garabed Amira Balyan ve Hovhannes Amira Serveryan'ın hassa mimarları olarak yürüttükleri büyük inşaatlarda çalışmış olmaları mümkündür. Azapkapı –Unkapanı arasındaki “Hayratiye” adı verilen ilk köprünün yapımı¹⁵ da incelenen yıllara denk geldiğinden, gidenlerin bazılarının da bu inşaatta görev aldığı düşünülebilir.

Kayseri ve çevresindeki köylerden İstanbul'a ve imparatorluğun başlıca büyük merkezlerine inşaat ustası olarak çalışmaya ya da meslek öğrenmeye gidilmesi; arazi yapısının volkanik ve verimsiz olması ile açıklanır¹⁶ Gidiş süreleri daha çok 2, 3, 5 olmak üzere, 4, 6 hatta 7 yılı kapsayabilmektedir. O yıllar için özellikle; Safer, Rebiülevvel, Rebiülâhir, Cemâzilevvel, Cemâzilâhir aylarında gidiş gelişler gerçekleşmiş, evlerinde birkaç ay kalıp tekrar gidenler olmuştur. Aynı köy ya da mahallenin kayıtlarındaki gidiş geliş tarihleri, isimler arasında; akrabalık, arkadaşlık ilişkileri ya da yoldaşlık hikâyeleri okutur. İnşaatla ilgili işleri öğrenmek için gidenler daha çok 11-16 olmak üzere, 7 – 17 yaş arasındaki çocuklardır¹⁷. Kayıtlarda dülgerlik öğrenmek için 2, sıvacılık için 8, doğramacılık için 3, taşçılık için 7, nakkaşlık için giden 7 çocuğun adı yer alır. Babaları, ağabeyleri ya da amcaları ile gittikleri gibi¹⁸ çoğu kez kendileriyle birlikte aileden birinin kaydedilmediği görülür. Bu durumda çocukların o yerleşimden giden başka yetişkinlerle birlikte gönderildiği düşünülebilir. O yaşlarda ailesinden uzakta birkaç yıl boyunca meslek öğrenmeye çalışan bir çocuk tahayyülü bugün için oldukça zor...

Tarihin resmi yüzüne kaydedilen bu “veriler” yakın bir coğrafyadan, Kapadokya- Sinasos'tan derlenen anılarla ilişkilendirilebilir¹⁹. 20. yüzyıl başlarına geldiğinde Sinasos Rumları “para kazanıp adam olmak için” İstanbul'a gitmeye devam eder. “Oğlanlar” İlkokulu bitirip 13-14'üne geldiğinde –yoksullar daha erken gider- yolculuk hazırlıkları başlar. Bir sepet elma ya da armut veya bir tabak sakatat alarak, öğretmenlerinin elini öpmeye giderler. Evlerde mahallenin papazı çocuğun annesi huzurunda ve ikonalar önünde dualar okur. Yoksul çocukların duası Kapalos Meydan'ında arabaya binilirken okunur. Baba köyde değilse ya da çocuk yetim ve yoksul ise güvenilir biri yolculukta refakatçi olup İstanbul'da yakınlarına teslim eder. İlk günler, dinlenme, akraba ziyaretleri, annenin selamının iletilmesi, yol arkadaşları ve mahallelilerle buluşmayla geçer. Balıklı'ya²⁰, Patrikhane'ye bazen Ayasofya'ya götürülür. Geziler ve toplanan selamlar anneye yazılan mektuba aktarılır. Baba dükkan sahibiyse yanında, değilse “el ekmeği yemesi, anne

¹⁴ Mustafa Cezar, Sanatta Batıya Açılış Döneminde Mimarlar, 9. Milletlerarası Türk Kongresi bildirileri, c. 1, 1995, 479-486

¹⁵ Necdet Sakaoğlu, Bu Mülkün Sultanları, Oğlak Bilimsel Kitaplar, 2007, s.432

¹⁶ Hüseyin Cömert, 1873 Yılında Zincidere, IV. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri, Erciyes Üniversitesi, 2003, s.111

¹⁷ Belgede şab: genç olarak ifade edilmektedir

¹⁸ Tomarza'lı sıvacı esnafından bir ailenin; yaşları 13 ile 71 arasında değişen 4 erkeğiyle birlikte 3 yaşındaki ferдинin de gitmesi, ardındaki hikaye konusunda düşündürücüdür.

¹⁹ Serafim Rizos, 430 no.lu el yazması, Sinasos, Mübadeleden önce bir Kapadokya Kasabası, Bir Zamanlar Yayıncılık, 2007, s. 176-177

²⁰ İstanbul'daki Balıklı Meryem Ana Rum Ortodoks Manastırı kastediliyor olmalı.

babanın değerini öğrenip paranın nasıl kazanıldığını görmesi için bir tanıdığı dükkanında çırak olarak çalışmaya başlanır. Yetim ve yoksul çocuklar boğaz tokluğuna çalıştırılmak ve iş öğrendiğinde maaş kesilmek üzere bir tanıdığı yanına verilir... Ticaretle uğraşacak bir çocuğun mesleki eğitimi böyle başlar Sinasos'ta. İnşaat işlerini öğrenmek üzere yola koyulan Kayseri'li çocukların hikayesi de dini ritüeller dışında fazla farklı olmasa gerek.

Kayıtlar, gidenlerin hangi inşaatlarda çalıştıkları, ne kadar ücret aldıkları konusunda bilgi vermediği gibi oradaki yaşam koşulları hakkında söylenebilecekler de tahminden öteye gitmez. 1742-1743 yıllarında İstanbul'da bulunan ve çoğunluğunu Kayseri'li Ermeniler'in oluşturduğu amelelerin Parmakkapı yakınlarındaki Papazoğlu ve Kurşunlu Hanları'nda kaldığı²¹ bilgisinden hareketle; hanlarda ya da bekar odalarında konakladıkları sonucu çıkarılabilir. Bu kişilerin İstanbul ya da Kayseri'de, Ürgüp'teki "Abraham Baba" gibi yerel ölçekte bağlı oldukları mesleki bir örgüt²² var mıydı? Sorunları olduğunda nasıl çözüyor, nasıl iş alıp çalışıyorlardı? Kayıtlar bunları da açıklamıyor. Kayseri'li bir nakkaşın çalışma hali için ise "tahmin" kelimesi bile fazla gerçekçi kalır. Ne resmeder İstanbul'da bir duvara, Kayseri'den izler görülür mü, buna imkan var mıdır? Öte yandan, Kayseri'deki Sarı Mustafa²³ ya da Öztaşçı Evi'nin duvarlarına taşınan da İstanbul mudur? Erciyes'in tüfünü, küfekiyle mutlaka karşılaştırmıştır taşçı ama ne düşündüğü bilinmez.

Belgenin sessiz kaldığı konular arasında geride bırakılanların durumu da vardır. Bazen aralıklı olarak, bazen gruplar halinde uzun süreliğine uğurlanan erkekler; evi, mahalleyi, köyü, küçük çocukları ve yaşlıları kadınlara emanet eder. Sözgelimi, 5 Safer 1255 günü, dülgerlik için 2 yıllığına İstanbul'a gönderilen 12 erkeğin ardında kalan Zincidere'nin fotoğrafı nasıldır? Öte yandan, yaşları 11 ve 55 arasında değişen bu erkekler kendileriyle aynı gün Sarımsaklı'dan yola çıkanlardan haberdar mıdır? Yolda ya da İstanbul'da bir handa buluşurlar mı? Belki de aynı inşaatta çalışacaklardır. Bilinmez.

Gayrimüslimler cizye ödedikleri için olsa gerek belgelere iyi, orta, kötü olarak ekonomik durumları işlenir. Müslümanlar için o hane boş bırakılsa da zor olmalı geçim. Aksi halde Büyük (Ulu) Bürüngüz'den yolcu edilen 85 yaşındaki "uzun boylu, ak sakallı, Sinan oğlu" Ahmed Ağa o günün koşullarında nasıl yolculuk edebilir?

Meslek öğrenmeye gönderilen çocukları İstanbul büyütür. Döndüklerinde evlendirilir ve yine çalışmaya yollanırlar. 7 yıl İstanbul yolu gözleyen gelin biraz da kıskanarak "Yarım İstanbul'u mesken mi tuttun?" diye söyler türküsünü. Gelenle gidenle selam, haber, hediye, para taşınır muhtemelen. Çocuklar doğar, babaları-

²¹ Zübeyde Güneş Yağcı, 18. yüzyılda Osmanlı İnşaat Sektöründe Gayrimüslimler ve Kafkasya'ya Gönderilen Ermeni Ameleler, Ermeni Araştırmaları, (2:7) , 2002, s. 41

²² Stelios R. Roides, The Houses of Sinasos, Sinasos in Cappadocia, Agra Publications, 1986, 113-160, s.148

²³ Vacit İmamoğlu, Geleneksel Kayseri Evleri, Halkbank Kültür Yayını, Ankara.1992, s.66, 116 ve 120

nın mesleğini sürdürmek için. Müslüman gençler askere gider, orada ölenlerin ma-
aşı bağlanır ailesine. Zaman gelir, 1255 Ramazan'ının ilk günü Nirze'li, ak sakallı,
duvarcı Bedros 80 yaşında "halik" olur. Müslüman olsaydı "fevt" olurdu. Ölen için
fark etmezdi elbet ama belgeyi yazan -ki aynı zamanda tarihi de yazandır- farkında
mıydı acaba tuttuğu kalemin gücünün?

Sonuç

Yazının son deminde, beklendiği gibi sayısal sonuçlar çıkarılmayacaktır.
Tablolara bakıldığında bu değerlendirmeyi yapmak -hatta tablolar biraz da bu ne-
denle yeniden düzenlenmiş iken - zaten mümkün. Metinde dile getirilenler, kayıt-
lardaki bilgilerin yorumu olmakla beraber daha somut sonuçlar ortaya koymak
gerekirse; incelenen Kayseri Nüfus Müfredat Defteri'nin bir bakıma Osmanlı'nın
son yüzyılının siyasi, sosyal ve ekonomik ortamına dair ipuçları sunduğu söylene-
bilir. Devletin tebaası ile arasındaki mesafeyi, bilgi edinme yöntemlerini, bireye
yaklaşımını, Batılılaşma ve Gayrimüslimlerin statüsüyle ilgili gelişmelerin yaşan-
dığı bir dönemde sergilediği tutumun izlerini bu belgede görmek olası.

Sayısal veri elde etmek için yapılan yoklamadaki ayrıntılı tarifler, karışık-
lıkların önüne geçmek içindir. Deftere tutunma nedeni olan meslek isimleri ise
tanımlamayı kolaylaştırmaktan öte bir amaç gütmemektedir ne yazık ki. Buna kar-
şılık, önemli bir işgücünün inşaat sektöründe çalışmak ve "meslek öğrenmek" üze-
re yapım etkinliklerinin yoğun olduğu başkente uzun vadelerle gidip geldiğini net
bir biçimde açığa çıkarır. Orada yapılan işlerle ya da meslek ortamıyla ilgili bilgi
vermemesi olağan karşılanan belge, Osmanlı mimarlık ortamının olduğu kadar
gidilen ve dönülen yerlerin koşulları üzerine de düşündürür. Bilgilerin kıt olduğu
bu noktada, düşünceyle düşleme birlikte çalışır. Aslında istatistiksel döküm, vergi
ve askerlikle ilgili mükellefler, ödemeler gibi resmi işlemlere hizmet için yazılan
kişiler, başka bir gözle okunduğunda; o koşulları anlatan "bireylere" dönüşür.

Tablo. 1. Molozcu Esnafı

yer	tarih	açıklama	durumu	milleti	tarifi	yaşı	adı
Muncısun	1 C.E. 1249	1 yıllığına Kadse'ye (?) gitmiştir	orta	Ermeni	Vanlı oğlu	33	Serkir

Tablo. 2. Duvarcı Esnafı

yer	tarih	açıklama	durumu	milleti	tarifi	yaşı	adı
Erkilet	5 Şaban 1248	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	orta	Rum	orta boylu, kumral bıyıklı	40	Madenli Suva

Tablo. 3. Kiremitçi Esnafı

yer	tarih	açıklama	durumu	milleti	tarifi	yaşı	adı
Talas Han Mahallesi	5 C.E. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kumral sakallı, Küçük Yusuf oğlu	25	Yusuf
Talas Kçüköy Mahallesi	11 Receb 1249	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, ter bıyıklı, Hasan oğlu	22	Hasan

Açıklamalar:

Kayıt sırasında ya da aktarılırken oluşabilecek yazım/ yorum / ifade farkları nedeniyle İstanbul'dan geliş ve tekrar gidiş tarihlerinde bir karışıklık görülmektedir. Bu nedenle, Hicri takvim düzenindeki ayların sırası dikkate alınarak, (*) işaretli ifadeler kaynaktan farklı yorumlanmıştır.

Kaynaktan farklı olarak aynı aileden olduğu görülen kişiler birlikte verilmiştir

Gurre: ayın ilk günü

Selh: ayın son günü

Sade-ruy: sakalsız, bıyıksız yüz.

Şab-ı emred : Genç. Sakalı ve bıyığı çıkmamış delikanlı.

Tablo 4. Dülger Esnafı

yer	tarih	açıklama	durum	milleti	tarifi	yaş	adı
Selaldı Mahallesi	1249	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	vasat	Ermeni	orta boylu, ter bıyıklı, Topal Ohan oğlu	18	Agop
Ağırnas	25 C.A. 1248	İstanbul'dan dönmüştür	orta	Rum	orta boylu, kır bıyıklı	45	Anasti
	7 Safer 1249	//	orta	Rum	orta boylu, sarı bıyıklı, Kara Fıraş oğlu	30	Miyos
Darsiyak	11 Safer 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	orta	Rum	orta boylu, ter bıyıklı, Anıştaş oğlu	26	Gülin
Efkere	19 Safer 1249	6 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	uzun boylu, kumral bıyıklı, Kalos oğlu	24	Avanis
Endürlük	7 R.A. 1248	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir //	orta	Rum	Taşçılı Mahallesi'nden Bağcı oğlu, ter bıyıklı	17	Yivan
Gesi	21 R.A. 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı, Karagöz oğlu	24	Karabet
	7 Safer 1255	//	iyi	Rum	Karaki oğlu, ter bıyıklı	22	İstefan
Kerkeme	7 Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmişlerdir	orta	Rum	Yolcu oğlu, kara bıyıklı Yamandi ve şab Yorgi	45 17	
	15 R.A. 1249	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	Orta kötü	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı Avare damadı Evakim ve oğlu şab-ı emred	35 11	Agop
Muncısun	11 R.E. 1249	//	iyi	Ermeni	orta boylu, kumral bıyıklı, Oflaz oğlu yeğen	25	Serkiz
	17 Safer 1249	//	İyi	Ermeni	orta boylu, kumral bıyıklı, Arslan oğlu	20	Agop
	11 Safer 1249	//	İyi	Ermeni	orta boylu, kumral kırca bıyıklı, Sekir oğlu	34	Murses
	17 Safer 1249	İstanbul'dan gelmiş ve 3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kumral bıyıklı, Haçar oğlu	20	Karabet
	Gurre-i Safer 1249	İstanbul'dan dönmüştür	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı, Kalaycı oğlu	35	Ayanin
	17 Safer 1249	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kır bıyıklı	60	Karabet
Nirze	11 C.E. 1249	4 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	orta	Rum	Kara oğlu, ter bıyıklı, Karakoç veled-i	16	Save
	13 C.E. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	orta	Rum	orta boylu, ter bıyıklı, Vasil Keşiş'in kardeşi	18	Bedos
	5 Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Ermeni	Simon Kardeşi kumral bıyıklı,	29	Agob
	5 Safer 1255	//	iyi	Ermeni	Bulduk oğlu kara bıyıklı	29	Haçir
	5 Safer 1255	//	kötü	Ermeni	Serkiz Kardeşi, şab	15	Avak

Tomarza	15 Safer 1249	//	iyi	Ermeni	uzunca boylu, kumral bıyıklı, Pankehye oğlu	35	Mıgırdıç
	11 Safer 1249	6 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Ermeni	orta boylu, kumral kırca bıyıklı, Horasan oğlu	34	Aya
	Safer'in son günü 1249	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Ermeni	orta boylu, kır bıyıklı, Şurci oğlu	42	Avak
?	9 R.A. 1248	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Rum	orta boylu, kumral bıyıklı Müdür Aneştas oğlu	24	Bedos
?	11 C.E. 1249	7 yıllığına İstanbul'a <u>dülgerlik öğrenmeye</u> gitmiştir	orta	Rum	Şab-ı emred Bahadır oğlu	11	Sefer
Üskübü	29 R.A. 1249	3 yıllığına İstanbul'a <u>dülgerlik öğrenmeye</u> gitmiştir	orta	Rum	Şab-ı emred Şirvan oğlu	10	Yorgi
	15 C.A. 1249	İstanbul'dan dönmüştür	iyi	Rum	orta boylu, kır bıyıklı Denri oğlu	55	İstori
Üskübü	27 R.A. 1249	15 C.A. 1248'de İstanbul'dan gelip 5 yıllığına tekrar gitmiştir*	iyi	Rum	orta boylu, kara bıyıklı Bali oğlu	27	Save
	Gurre-i Receb 1249	//	iyi	Rum	orta boylu, kır bıyıklı Döndü oğlu	57	İstori
	12 C.E. 1249	İstanbul'dan dönmüştür	orta	Rum	orta boylu, ak sakallı Keşiş oğlu	55	Yorgi
	Gurre-i Receb 1249	//	orta	Rum	orta boylu, ak sakallı Sefer oğlu	65	Yorgi
	21 Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Rum	Dimitri oğlu, kumral bıyıklı	43	Simon
	21 Safer 1255	//	orta	Rum	Dimitri oğlu torunu, ter bıyıklı	20	Yıvan
Vekse	21 C.E. 1249	4 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	orta	Rum	orta boylu, ter bıyıklı, Nikola damadı	20	Mihail
Zincidere Anderyas Keşiş Mahallesi	15 C.A. 1248	İstanbul'dan dönmüştür	iyi	Rum	orta boylu, kara bıyıklı, Merikçi oğlu	23	Nikola
Zincidere Küçüköğlü Mahallesi	5 Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Rum	Madam oğlu, ter bıyıklı	22	İstori
	5 Safer 1255	//	iyi	Rum	kumral bıyıklı	55	İstol
	5 Safer 1255	//	iyi	Rum	Güllü oğlu kumral bıyıklı	23	Bedos
	5 Safer 1255	//	orta	Rum	Totman oğlu, ter bıyıklı	18	Yıvan
Zincidere İspiroğlü Mahallesi	5 Safer 1255	//	iyi	Rum	Andon oğlu, şab	21	Andon
Zincidere Kayıkçoğlü Mahallesi	5 Safer 1255	//	orta	Rum	Nikol oğlu şab	12	Nazari
	5 Safer 1255	//	orta	Rum	Yordan oğlu şab	11	Yıvan
	5 Safer 1255	//	orta	Rum	Karakaş oğlu şab	14	Petro
Zincidere Kırkoroglü	5 Safer 1255	//	iyi	Rum	Balta oğlu kara bıyıklı	20	Anaştaş
	5 Safer 1255	//	iyi	Rum	Balta oğlu kara bıyıklı	20	Anaştaş

Mahallesi	5 Safer 1255	//	iyi	Rum	Meyusi oğlu kumral bıyıklı	25	Meyus
	5 Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	kötü	Rum	Kel Bali oğlu, şab	12	Sevatoros
Zincidere Çavdar-oğlu Mah.	Gurre-i R.E. 1255	//	orta	Rum	Farsia oğlu şab	13	İlya
Zincidere Hanbaşı Mahallesi	Gurre-i R.E. 1255	//	iyi	Rum	Konstanti kardeşi, kara bıyıklı	32	Yivan
	Gurre-i R.E. 1255	//	orta	Rum	Konstantin'in oğlu şab	13	Murat

Tablo 5. Sıvacı Esnafı

yer	tarih	açıklama	durum	milleti	tarifi	yaş	adı
Hunat Mahallesi	15 Safer 49	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Yanikoğlu bölgesinden, orta boylu, kumral sakallı, Kavukçu oğlu	31	Mustafa
	15 Safer 49	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Yanikoğlu bölgesinden, orta boylu, kumral sakallı,	35	Mehmed Memiş
Kalenderhane Mahallesi	29 C.E. 49	3 yıllığına İstanbul'a gitmişlerdir		İslam	Şeyh bölgesinden, orta boylu, kır sakallı Mehmed Sadullah Efendi ve oğlu kara bıyıklı Muharrem	50 20	
Hacı İvaz Mahallesi	15 Safer 48	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kumral sakallı,	35	Seyyid Mehmed
?	7 R.A. 1249	4 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Rum	orta boylu, kumral bıyıklı, Taşçı İliç oğlu	25	Közme
?	21 C.E. 1249	<u>Sıvacılık öğrenmek için</u> 7 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	orta	Rum	Şab-ı emred Taşçı Közme oğlu	11	Yivan
?	11 R.A. 1249	6 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	kötü	Rum	Şab-ı emred Preli oğlu	11	Mihal
Akçakaya	21 Safer 1249	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kumral sakallı, İsa oğlu	36	Emin
	21 R.A. 1249	<u>Sıvacılık öğrenmek için</u> 4 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, ter bıyıklı, Kıranardlı oğlu	16	Emin
Darsiyak	25 R.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, ter bıyıklı, İmam oğlu	15	Hüseyin
	3 R.A. 1249	6 yıllığına		İslam	orta boylu, ter bıyıklı,	20	Ahmed

		İstanbul'a gitmiştir			Hasan oğlu		
Dimitri	20 C.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, sarı köse sakallı, Mehmed oğlu	30	Ali
Efkere	11 Safer 1249	7 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, ter bıyıklı, Bahadır oğlu	20	Avakim
	21 R.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kumral bıyıklı,	35	Avanis
	Gurre-i C.A. 1249	//	İyi	Ermeni	orta boylu, sarı bıyıklı,	35	Zekeriya
	21 Safer 1249	İstanbul'dan dönmüştür	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı,	32	Artin
	Selh-i Safer 1249	//	İyi	Ermeni	orta boylu, kumral bıyıklı,	35	Aynalı Medros
Efkere Dumurcu Mahallesi	3 Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Ermeni	uzun boylu, sarı bıyıklı, Mısır oğlu	35	Agob
Efkere Han Mahallesi		2 yıllığına İstanbul'a gitmişlerdir	orta	Ermeni	Çopur oğlu şab Haçir ve kardeşi şab Agob	15 12	
Erkilet	7 R.A. 1249	1 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	orta	Ermeni	orta boylu, ak sakallı, Adana'lı oğlu	60	Bedros
Erkilet Dere Mahallesi	29 Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Hacı Ahmed oğlu şab	15	Mustafa
Germir Bostancı Mahallesi	7 Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	orta	Rum	Sivatros oğlu şab	18	Avak
Germir	13 Safer 1255	//		İslam	Musa oğlu Mehmed'in oğlu şab	12	Kasım
Gesi	25 R.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, sarı sakallı, Şeyh oğlu	32	Ahmed
	7 Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Rum	Kayıkcı oğlu, kara bıyıklı	29	Mihal
	7 Safer 1255	//	iyi	Rum	Yorgi torunu sarı bıyıklı	36	Simyon
	7 Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Rum	Kozma oğlu, ter bıyıklı	17	Yivan
	7 Safer 1255	//	iyi	Rum	Keşiş Pavli oğlu, ter bıyıklı	22	Yorgi
Mancusun	7 R.E 1249	3 yıllığına İzmir'e gitmiştir		İslam	uzunca boylu, kır sakallı, Tavukçu oğlu	40	Seyyid Ali
	3 C.E. 1249	Sıvacılık öğrenmek için	orta	Ermeni	Şab-ı emred Öksüz oğlu Danyel'in oğlu	11	Agop

		5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir					
Mancısun	15 R.A. 1248	İstanbul'dan dönmüştür	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı, Horasancı	45	Asdor
	21 R.A. 1249	Sıvacılık öğrenmek için 5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	orta	Ermeni	Şab-ı emred Tatar oğlu	12	Haçtor
	Gurre-i Şevval 1248	İstanbul'dan dönmüştür	orta	Ermeni	orta boylu, ter bıyıklı, Horasancı oğlu	15	Daniel
Nirze	5 C.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kır sakallı, Muhtar karındaşı	30	Mehmed
Talas Harman Mahallesi	Gurre-i Safer 1249	Sıvacılık öğrenmek için 5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Şab-ı emred Hayri oğlu	11	İsmail
	25 R.A. 1249	Sıvacılık öğrenmek için 5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, ter bıyıklı, Mehmed Memiş oğlu	15	Mehmed
Tavlusun	Gurre-i C.A. 1248	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Orta boylu, ter bıyıklı, kel Ali oğlu	15	Osman
	27 C.E. 1249	Sıvacılık öğrenmek için 5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Cami-i Kebir Mahallesi'nden orta boylu, ter bıyıklı, Kendir oğlu	14	İbrahim
	Gurre-i R.E. 1249	İstanbul'dan dönmüştür		İslam	Yukarı Mahalleden orta boylu, ter bıyıklı, Kafesci Süleyman oğlu	15	Muharrem
	25 Safer 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Uzunca boylu, sarı bıyıklı	30	Küçük Mehmed
	19 R.A. 1249	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Tercümanlı oğlu Şab-ı emred	14	Mehmed
	21 R.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, ter bıyıklı, İbrahim oğlu	15	Ali
	29 R.A. 1249	//		İslam	orta boylu, kara sakallı	30	Ömer
	25 R.A. 1249	4 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Kaydı oğlu, kara sakallı	35	Osman
	25 R.E. 1249	//		İslam	Kaydı oğlu, kara sakallı	25	Mehmed

	Selh-i R.A. 1249	//		İslam	orta boylu, kumral bıyıklı, Hacı Bey oğlu	20	Mustafa
	5 C.E. 1248	İstanbul'dan dönmüşlerdir	İyi	Ermeni	orta boylu, ter bıyıklı, Deli Serkiz oğlu Bali'nin oğlu	18	Mırkır
	27 C.E. 1248 19 R.A. 1248	İstanbul'dan dönmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı, Mırkır oğlu Evakim ve kardeşi orta boylu, kara bıyıklı Agop	35 30	
	21 C.E. 1248, 19 R.A. 1249	İstanbul'dan dönmiştir 5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, sarı bıyıklı, müdür-i sani Bali oğlu	26	Karabet
	9 C.A. 1248 Gurre-i C.E. 1249	İstanbul'dan dönmiştir ve oğluyla 5 yıllığına tekrar gitmiştir	İyi orta	Ermeni	orta boylu, kumral bıyıklı, Sarraf oğlu Haçer ve oğlu şab İstefan	25 10	
	9 Receb 1248 Gurre-i Muharrem	İstanbul'dan dönmiştir 4 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı, Danyel oğlu	25	Toros
	15 C.A. 1248 11 R.A. 1249	İstanbul'dan dönmüşlerdir Delot 5 yıllığına tekrar gitmiştir	İyi iyi	Ermeni	orta boylu, kumral bıyıklı Aslan oğlu Delot ve kardeşi ter bıyıklı Serkiz	35 23	
	3 C.A. 1248	İstanbul'dan dönmiştir	orta	Ermeni	orta boylu, kumral bıyıklı, Demirci Serkiz oğlu	27	Artin
	15 Receb 1248	İstanbul'dan dönmüşlerdir	İyi orta	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı, Danyel oğlu Hacik ve oğlu şab Serkiz	40 15	
Tavlusun	7 Şaban 1248	İstanbul'dan gelmiş, tekrar gitmiştir 21 C.A.1249	İyi	Ermeni	orta boylu, kumral bıyıklı, Melkon oğlu	30	Artin
	7 Şaban 1248 11 R.A. 1249	İstanbul'dan dönmüş ve 5 yıllığına tekrar gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kır bıyıklı, Serf oğlu	44	Arzman
	9 Şaban 1248	İstanbul'dan gelmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kumral bıyıklı, Gözüm oğlu	35	Karabet
	Gurre-i R.E. 1248 12 R.A. 1248	İstanbul'dan gelmiş ve 5 yıllığına tekrar gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, ter bıyıklı, Sapacı oğlu	16	Ağya
	17 R.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a	İyi	Ermeni	orta boylu, kumral bıyıklı, Derzi oğlu	23	Serkiz

		gitmiştir					
	*17 R.A. 1248 25 Receb 1248	İstanbul'dan dönmüş ve 5 yıllığına tekrar gitmiştir	orta	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı, Danyel oğlu	30	Artin
	11 R.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, ter bıyıklı, Magar oğlu	16	Magar
	25 C.E. 1249	//	İyi	Ermeni	orta boylu, ter bıyıklı, Nişan oğlu	21	Ohan
	Gurre-i C.A. 1249	Mersuman 5 yıllığına İstanbul'a gitmişlerdir	İyi orta	Ermeni	orta boylu, ter bıyıklı, Hacik oğlu Serkiz ve babası kara bıyıklı Danyel Ohacik	40 15	
	Gurre-i C.A. 1249	4 yıllığına Mersumun İstanbul'a gitmişlerdir	İyi orta orta	Ermeni	orta boylu, kır bıyıklı Karabet ve oğulları ve şab-ı emred Artin ve ter bıyıklı Kirhor	50 10 16	
	-	-	İyi	Ermeni	orta boylu, az bıyıklı Gümüş oğlu	22	Parsih
	29 C.E. 1248	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Rum	orta boylu, ter bıyıklı Yivakim oğlu	20	Yivan
	Selh-i R.A. 1249	//	İyi	Rum	orta boylu, kumral bıyıklı	25	Anıştaş
	9 Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, ter bıyıklı, Mantı oğlu	21	Aya
	9 Safer 1255	//	İyi	Ermeni	Deli Artin oğlu şab	18	Artin
	9 Safer 1255	//	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı, Magar oğlu	34	İstefan
	9 Safer 1255	//	İyi	Ermeni	Toplu Merkos kardeşi kara bıyıklı	45	Bogos
Tomarza	15 Safer 1249	7 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	orta	Ermeni	orta boylu, sakalsız Deli Kazar oğlu	11	Kabril
	15 Safer 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Ermeni	orta boylu, kumral bıyıklı, Kehne oğlu	31	Agop
	Gurre-i R.E. 1249	4 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Ermeni	orta boylu, kumral bıyıklı, Tartat oğlu	46	Servi
	Safer'in son günü 1249	Kayıt sırasında başka yerde olup dönünce bu haneye kaydolmuşlardır	orta	Ermeni	orta boylu, kumral bıyıklı, Kokas, babası ak sakallı Kokas ve kardeşleri Artin Ağzar	30 71 3 13 22	
Ulu Bürüngüz	29 R.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kumral sakallı, İdris oğlu	40	İbrahim

Üskübü	Selh-i C.E.49	<u>Sıvacılık öğrenmek için</u> 5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Orta boylu, ter bıyıklı, Ali oğlu	15	Mehmed
	15 C.E. 1249	//		İslam	Ahmet oğlu, Ali'nin üvey oğlu, şab	11	Hüseyin
	11 C.E. 1249	<u>Sıvacılık öğrenmek için</u> 6 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Hasan oğlu Mehmed'in oğlu Şab-ı emred	13	Hasan
	15 Safer 1249	İstanbul'dan dönmüştür	iyi	Rum	orta boylu, kara bıyıklı, Hardu oğlu	44	Yivan
Zincidere Save Keşiş	Gurre-i C.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	orta	Rum	orta boylu, ter bıyıklı	17	Todori

Tablo 6. Doğramacı esnafı

yer	tarih	açıklama	durum	millet	tarifi	yaş	adı
Mermerli Mahallesi	9 Şaban 1248	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	orta	Rum	Uzunca boylu, kumral bıyıklı, Kulaksız oğlu	21	Aneştas
Ağırnas	9Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Rum	Kılıç oğlu, kumral bıyıklı	35	Kostanti
	9Safer 1255	//	orta	Rum	Nevruz torunu şab	12	Petro
	9Safer 1255	//	orta	Rum	Keteci oğlu, ter bıyıklı	22	Yasef
Bala-Gesi	19 RA 1248	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı	45	Karabet
	3 C.A. 1248	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı	30	Zakriye
	3 C.A. 1248	6 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, ter bıyıklı, Keşiş oğlu, Evanis oğlu	15	Astor
	19R.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kerd bıyıklı,	40	Serkis
Darsiyak	13 Safer 1249	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Rum	orta boylu, kumral bıyıklı, Talas'lı oğlu		Bedos
Derevenk	11R.A 1248	4 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kumral bıyıklı, Camköş oğlu	25	Ağya
	15R.A 1249	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı, Tahtaburun oğlu	30	Evanış

Dimitri	21 C.A. 1248	Askerlikten önceki doğramacı olup alil olduğundan tekaüd olup dönmüş 5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kara bıyıklı, Yörük oğlu	25	Mustafa
Efkere	21R.A 1248	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı,	24	Badros
	11 Receb1248	<u>Doğramacı- lık öğren- meye 6</u> yıllığına İstanbul'a gitmiştir	orta	Ermeni	Şab-ı emred	12	Karabet
	17Saf.124 9	6 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kumral bıyıklı,	35	Uğurlu
	3 C.E. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı, Haros oğlu	42	Mihail
	Gurre-i M. 1249	İstanbul'dan dönmüştür	Orta İyi	Ermeni	orta boylu, ak sakallı, kuyumcu Medros ve oğlu ter bıyıklı Bogos	64 20	
Efkere	11 R.A. 1249	İstanbul'dan dönmüştür	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı,	35	Gabriel
	Gurre-i C.A. 1249	İstanbul'dan dönmüştür	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı	55	Kazar
	3 C.E. 1249	<u>Doğramacı- lık öğren- meye 5</u> yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, ter bıyıklı, Mehmed oğlu	15	İbrahim
Efkere Dumurcu Mahallesi	9 Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Ermeni	orta boylu, kumral bıyıklı, Saraç oğlu	30	Bedros
Efkere Kuzey Mahallesi	9 Safer 1255	//	iyi	Ermeni	Terzi Haçer oğlu kara bıyıklı	26	Oseb
Efkere Hane Mahallesi	9 Safer 1255	//	iyi	Ermeni	Penpeci oğlu kara bıyıklı	35	Maderos

Endürlük	17 R.A. 1248	4 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Rum	Kuzucaklı Mahal- lesi'nden orta boyu, sarı bıyıklı, Bağcıllı oğlu	35	Yorgi
Erkilet	Selh-i R.A. 1249	1 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	orta	Ermeni	Şab-ı emred Kazar oğlu	13	Artin
Germir	5 C.E. 1249	6 yıllığına İstanbul'a gitmişlerdir	İyi İyi	Ermeni	orta boylu, ter bıyıklı, Kuyumcuoğlu Agop ve kardeşi Karabet	15	
Germir Kuşhane Mahallesi	Gurre-i C.A. 1248	6 yıllığına İstanbul'a gitmişlerdir	orta	Rum	orta boylu, kır sakallı, Alagöz oğlu Aniştas ve oğlu Harlem ve diğer oğlu Ali	52 10 13	
Gesi	17 Receb 1249	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kumral bıyıklı, Yağcı oğlu damadı	35	Ahmed
İstefana	15 Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Deli Eyüb oğlu şab	15	Mehmed
Mancısun	3 C.E. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kumral bıyıklı, Yanteri oğlu	28	Topal Mustafa
	25 C.A. 1249	7 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kumral bıyıklı, Hamamcı oğlu	30	Mehmed
	19 Receb 1248	5 yıllığına İstanbul'a gitmişlerdir	orta kötü	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı Bali ve oğlu şab-ı emred Serkiz	35 11	
	19 R.A. 1248	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı Bali oğlu	30	Simon
	15 Safer. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı Bedos oğlu	24	Nikoğos
	Gurre-i Safer 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	şab-ı emred Serkiz oğlu	12	Minas
Mancısun Yukarı Mahalle	13 Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Hamamcı Hasan oğlu, kara bıyıklı	35	Mehmed
Muncısun	17 Safer 1249	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı Haçar oğlu	24	Merkos
	Gurre-i M. 1249	İstan- bul'dan dönmüştür	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı, Cingöz oğlu	35	Artin
Muncısun	Gurre-i M. 1249	İstan- bul'dan dönmüştür	İyi	Ermeni	orta boylu, kumral bıyıklı, Sarı Artin oğlu	35	Abraham

	Gurre-i M. 1249	4 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı, Danyel oğlu	30	Zeki
Nirze	11R.A 1248	İstan- bul'dan dönmüşler- dir	İyi orta	Ermeni	orta boylu, kumral bıyıklı, Serkiz ve oğlu Evanis	45 25	Abraham
	9R.A.. 1249	4 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı, Dadir oğlu	35	Haçer
	19 R.A.. 1248	<u>Doğramacı- lık öğren- mek için 6 yıllığına İstanbul'a gitmiştir</u>	orta	Ermeni	şab-ı emred Keşiş oğlu	14	Kirhor
Sarımsaklı	9Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Rum	Save keşiş oğlu, kumral bıyıklı	25	Karakoç
	9Safer 1255	//	iyi	Rum	Sıvacı Mihal oğlu, ter bıyıklı	25	Kozma
	9Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmişlerdir	Orta iyi	Rum	Kostanti oğlu şab Dimitri ve amcala- rı kumral bıyıklı Yivan ve kumral Yasef	15 26 20	
	9Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	orta	Rum	Buçuk oğlu, ter bıyıklı	16	Kiryako
	9 Safer 1255	//	iyi	Rum	Toman torunu, ter bıyıklı	20	Bahadır
	9 Safer 1255	//	iyi	Rum	Anton oğlu sarı bıyıklı Nikola ve oğlu şab Ayan	42 17	
	9 Safer 1255	//	iyi	Rum	Kirkor oğlu, ter bıyıklı	25	Nazari
Talas Do- laylı Ma- hallesi	11 C.A. 1249	1 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Rum	orta boylu, kara bıyıklı, Katarcı Delot oğlu	35	?
Talas Mihal Mahallesi	3 Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Ermeni	Uzunca boylu, kara bıyıklı Kulak- sız oğlu	26	Aya
Talas Du- murcu Mahallesi	3Safer 1255	//	orta	Ermeni	Ak sakallı Arpacı oğlu	55	Evanis
	3Safer 1255	//	orta	Ermeni	Sade-ruy	14	Kara Serkez
Talas Du- murcu Mahallesi	3Safer 1255	//	iyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı	26	(...)Bali
Talas Han Mahal- lesi	3 C.E. 1249	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kumral sakallı, Fırıncı oğlu	32	Mehme d
Talas	3Safer	2 yıllığına	orta	Ermeni	Acı Bayram oğlu,	37	Serkiz

Kıçıköy Mahallesi	1255	İstanbul'a gitmiştir			kumral bıyıklı		
	3Safer 1255	//	kötü	Ermeni	Pišto oğlu şab	17	Serkiz
Tavlusun	21 C.E. 1249	4 yıllığına sıvacılık ve doğramacılık için İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, ter bıyıklı, Toklu oğulları	17	Mehmed
	3 Rec. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Yukarı Mahalle'den orta boylu, ak sakallı, Abdülbaki oğlu	20	Mustafa
	21 RA 1248	//	orta	Ermeni	şab-ı emred Ohan oğlu Kirkor ve kardeşi Agop	13 11	
	15Rec 1248 19R.A 1249	İstanbul'dan gelmişler, Agop 3 yıllığına tekrar gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kır bıyıklı keşiş oğlu Avanis ve oğlu kara bıyıklı Agop	48 21	
Tavlusun	7 Şaban 1248	İstanbul'dan gelmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı, Gözümlü oğlu Kazar veledi	25	Parsih
	7 C.A. 1248 11 C.E. 1249	İstanbul'dan gelmiş, 5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Ermeni	orta boylu, kara bıyıklı, Kasparcı oğlu	35	Bogos
	Selh-i C.E. 1248	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	İyi	Rum	orta boylu, sarı bıyıklı,	25	Yivan
Üskübü	*27 R.A. 1249	İstanbul'dan gelip 5 Şaban 1249'da 3 yıllığına tekrar gitmiştir	iyi	Rum	orta boylu, kara bıyıklı sarı Konstanti oğlu	26	Yorgi
	27 R.A. 1249	11 Receb 1248'de İstanbul'dan gelip 5 yıllığına tekrar gitmiştir	iyi	Rum	orta boylu, kumral bıyıklı, Arslan oğlu Gözme oğlu	30	Yasef
	*15 C.E.	İstan-	iyi	Rum	Uzun boylu, kara	41	Gözme

	1249	bul'dan gelip 15 Receb 1249'da 4 yıllığına tekrar gitmiştir*			bıyıklı, Küpeli oğlu		
	11 Sfr 1249	İstanbul'dan dönmüştür	iyi	Rum	orta boylu, ter bıyıklı, Şirvan oğlu	20	Yivan
	25 M. 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Köse Ahmed'in oğlu, ter bıyıklı	25	Ahmed
	25 M. 1255	//		İslam	Orta boylu, köse sakallı, Süleyman oğlu	41	Derviş Süleyman
	25 M. 1255	//		İslam	Deli İbrahim oğlu Abdullah torunu, şab	10	Mehmed
	25 M. 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmişlerdir		İslam	Orta boylu, kara sakallı, İbrahim oğlu Hüseyin ve kardeşi kır sakallı Emin	40 35	
	9Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Orta boylu, kumral sakallı, Sarımsaklı	40	Ali
	9Safer 1255	//		İslam	Kılıççioğlu	15	İbrahim
	9Safer 1255	//		İslam	Receb oğlu, ter bıyıklı	20	Mehmed

Tablo 7. Taşçı esnafı

yer	tarih	açıklama	durum	milleti	tarifi	yaşı	adı
Karakürkçü Mahallesi	29 R.A 1249	1 yıllığına İzmir'e gitmiştir		İslam	Orta boylu, kara bıyıklı, Taşçızade Hacı Mehmed Ağa gulamı	15	Hurşid
Selaldı Mahallesi	7 C.A. 1249	6 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	vasat	Ermeni	orta boylu, şab-ı emred Taşçı Ohan oğlu'	10	Sefer
Akçakaya	27 R.A. 1249	Taşçılık öğrenmek için 1 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, ter bıyıklı Yakub oğlu	17	Osman
Çukur	27 R.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	orta	Rum	orta boylu, ter bıyıklı Bagos oğlu	16	Grekli
Dimitri	21 C.A. 1249	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kır sakallı, Hacı Bekir oğlu	55	Bekir

Endürlük	11 C.A. 1248	4 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Rum	Kuzucaklı Mahallesi'nden, orta boylu, kumral bıyıklı	25	Andon
	3 C.A. 1248	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	orta	Rum	Zorbazlı Mahallesi'nden, orta boylu, kumral bıyıklı, Sünbül oğlu	27	Yivan
Endürlük	11 Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Fazlı oğlu şab	13	İsmail
Erkilet	19 C.E. 1248	5 yıllığına İstanbul'a gitmişlerdir	İyi iyi	Rum	Küçükpapaz Mahallesi'nden, orta boylu, kır bıyıklı Şirin oğlu Yasef ve oğlu kara bıyıklı	44	Abraham
İstefana	5 Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Rum	Kurd oğlu, ter bıyıklı	20	İstefan
	5 Safer 1255	//	iyi	Rum	Topal İsak oğlu, ter bıyıklı	20	Eneştas
Talas Salur Mahallesi	9 Safer 1255	//	orta	Ermeni	Tiryaki oğlu kumral bıyıklı	54	Agob
Talas Harman Mahallesi	21 R.A. 1255	//		İslam	Çarkçı Mısdık oğlu şab	15	Ahmed
Talas Dumancı Mahallesi	9 Safer 1255	//	orta	Ermeni	kara bıyıklı, Abdaloğlu	25	Davit
Talas Cekuci Mahallesi	9 Safer 1255	//	orta	Ermeni	Yağlı oğlu kumral bıyıklı	35	Avanis
Talas Melik Mahallesi	5 M. 1255	//	iyi	Rum	Keşiş'in kardeşi kumral bıyıklı	40	Anasti
Talas Kçüköy Mahallesi	5 M. 1255	//	İyi orta	Rum	Simyon oğlu, kır bıyıklı Vasil ve oğlu kara bıyıklı Yasef	55 22	
Talas Badeser Mahallesi	25 M. 1255	//	iyi	Rum	Nikola oğlu, sarı bıyıklı	40	Nazaros
Tavlusun	21 C.A. 1248	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Orta boylu, ter bıyıklı, Pilavcı oğlu, Davud oğlu	17	Hüseyin
	29 R.E. 1249	İstanbul'dan dönmüştür		İslam	Orta boylu, kara sakallı	35	Yusuf
	21R.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Uzun boylu, kara bıyıklı, Hacı İsmail oğlu	40	Mehmed

	5 C.E. 1248	//		İslam	Cami-i Kebir Mahal-lesi'nden orta boylu, ter bıyıklı, Osman Efendi oğlu	15	Ömer
	21 C.E. 1248	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Cami-i Kebir Mahallesi'nden şab-ı emred, Molla Osman torunu		Mehmed
	27R.A. 1249	//		İslam	orta boylu, kumral sakallı	30	Ali Osman
	29 R.A. 1249	//		İslam	şab-ı emred, köse oğlu	10	Mehmed
	3 C.E. 1249	//		İslam	şab-ı emred, Demirci oğlu	11	Mehmed
	3 C.E. 1249	//		İslam	orta boylu, ter bıyıklı, Ateş Hafız oğlu	20	Esseyyi d Mehmed
	11C.A. 1249	//		İslam	Yukarı Mahalle'den orta boylu, ter bıyıklı	20	Ahmed
Tavlusun Aşağı Mah.	13 Safer 1255	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Hafza oğlu, ter bıyıklı	18	Mustafa
Tavlusun yukarı Mahalle	13 Safer 1255	//		İslam	İbrahim oğulluğu, ter bıyıklı	20	Salih
	13 Safer 1255	//		İslam	Abdülbaki oğlu, kara sakallı	30	Mehmed
	13 Safer 1255	//		İslam	Zeğalcı oğlu, kara sakallı	40	Mehmed S174
Zincidere	27 R.A. 1249	<u>Taşcılık öğrenmeye</u> 4 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kara bıyıklı Süleyman oğlu Osman ve kardeşi ter bıyıklı Seyyid Mehmed	21 15	
	27 C.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kara sakallı	25	Mehmed Salih
Zincidere Anderyas Keşiş Mahallesi	29 C.E. 1248	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Rum	orta boylu, kumral bıyıklı, Nazlı oğlu	26	Murat
	Gurre-i Receb 1248	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Rum	orta boylu, kumral bıyıklı, Etyatran oğlu (...) ve oğlu ter bıyıklı	16	Bandeli
	3 C.A. 1248	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Rum	orta boylu, kır bıyıklı, Esber oğlu	60	Acı
	5 C.A. 1248	<u>Taşcılık öğrenmeye</u> 5 yıllığına İstanbul'a	orta	Rum	şab-ı emred Anderya oğlu	11	Murat

		gitmiştir					
Zincidere Anderyas Keşiş Mahallesi	7 C.A. 1248	//	orta	Rum	şab-ı emred	7	Yorki
Zincidere Anderyas Mahallesi	9 R.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	orta	Rum	orta boylu, ter bıyıklı, Hüdaverdi oğlu	16	Konstantin
	5 R.A. 1249	//	iyi	Rum	orta boylu, sarı bıyıklı, Küregan oğlu	35	Vasil
	15 C.E. 1249	Taşcılık öğrenmeye 5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	kötü	Rum	şab-ı emred Tutman oğlu	9	Yivan
	25 C.E. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Rum	Orta boylu, kara bıyıklı İsbir oğlu	25	Bedos
	7 R.A. 1249	//	iyi	Rum	orta boylu, sarı bıyıklı, Tarcı oğlu	25	
Zincidere Vasil Keşiş Mahallesi	9 C.A. 1248	Taşcılık öğrenmeye 3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	orta	Rum	orta boylu, ter bıyıklı, Kır Vasil oğlu Todori oğlu	17	Yordam
	9 C.A. 1248	Taşcılık öğrenmeye 6 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	kötü	Rum	şab-ı emred Misail oğlu	7	Nikola
	21 C.E. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir	kötü	Rum	şab-ı emred İlliye oğlu	7	İsa
Zincidere Save Keşiş Mahallesi	Gurre-i C.A. 1249	İstanbul'a gitmiştir	iyi	Rum	orta boylu, kumral bıyıklı Boznikoz oğlu	35	İstefan

Tablo 8. Nakkaş Esnafı

yer	tarih	açıklama	durum	milleti	tarifi	yaşı	adı
Cırlavık	21 R.E. 1249	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Yukarı Mahalle'den orta boylu, kumral bıyıklı, Abdullah oğlu	30	Hacı Ali Adil
Darsiyak	3 R.A. 1249	4 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kumral sakallı, Süleyman oğlu	20	Seyyid Mehmed
	Gurre-i Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Nakkaş Süleyman oğlu kara sakallı	30	Abdülhamid
Dimitri	11 R.A. 1249	3 yıllığına İstanbul'a		İslam	orta boylu, sarı ter bıyıklı Emin oğlu	23	Mehmed

		gitmiştir. Kayıt sırasında başka yerde olduğundan dönünce kardeşinin hanesine yazılmıştır					
	21 R.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir. Kayıt sırasında başka yerde olduğundan dönünce babası Ahmed'in hanesine yazılmıştır		İslam	orta boylu, kara bıyıklı Yağmur oğlu	30	Mehmed Reşid
Dimitri	Gurre-i Receb 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir Kayıt sırasında başka yerde olduğundan dönünce kardeşi Hüseyin'in hanesine yazılmıştır		İslam	orta boylu, kırca sakallı, Yörük oğlu	49	Bekir
Erkilet	21 C.A. 1249	3 aylığına İstanbul'a gitmiştir	iyi	Rum nakkaş	Petropapaz Mahallesi'nden, uzun boylu, kumral bıyıklı Abraham oğlu	25	Yorgi
Gesi	23 M. 1249	Nakkaşlık işlemek zımında İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kumral bıyıklı, Mehmed oğlu	30	Hacı Ali
	12 R.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, ak sakallı, Mehmed Emin	65	Hacı Ali
	29 R.A. 1249	//		İslam	kısa boylu, kara bıyıklı, Emir İmam oğlu, Osman Efendi damadı	40	Ömer
	15 Receb 1249	//		İslam	orta boylu, kumral bıyıklı, Asakir-i	30	İsmail

					Mansure'den İsmail oğlu		
Gesi Ku- zey Mahal- le	21 Muharrem 1255	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Salih Bey hademe- si, sarı bıyıklı,	25	Mevlud
Gesi Gü- ney Ma- halle	21 Muharrem 1255	//		İslam	Kumral sakallı, Halil oğlu	35	İbrahim
İsbidin	11 C.E. 1248	İstanbul'dan gelip yine İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, sarı sakallı	40	Seyyid Mehmed
	21 C.A. 1248	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, sarı bıyıklı	26	Mehmed Sadık
	9 Muharrem 1248	<u>Nakkaşlık</u> <u>öğrenmek</u> <u>için 5 yıllığı-</u> <u>na İstanbul'a</u> <u>gitmiştir</u>		İslam	orta boylu, ter bıyıklı Mustafa oğlu	20	Mehmed
	9 Muharrem 1249	<u>Nakkaşlık</u> <u>öğrenmek</u> <u>için 5 yıllığı-</u> <u>na İstanbul'a</u> <u>gitmiştir</u>		İslam	Şab-ı emred Erkiletli Hüseyin oğlu	12	Mustafa
	21 C.E. 1248	<u>Nakkaşlık</u> <u>öğrenmek</u> <u>için 4 yıllığı-</u> <u>na İstanbul'a</u> <u>gitmiştir</u>		İslam	orta boylu, ter bıyıklı Akkaş oğlu	17	Seyyid Ali
	21 Rec. 1248	İstanbul'dan dönmüştür		İslam	orta boylu, kır sakallı	62	Seyyid Hasan
	9 Safer 1249	<u>Nakkaşlık</u> <u>öğrenmek</u> <u>için 5 yıllığı-</u> <u>na İstanbul'a</u> <u>gitmiştir</u>		İslam	Şab-ı emred Seyyid Mehmed oğlu	11	Ali
	21 Safer 1249	//		İslam	Şab-ı emred Bekir oğlu	13	Ali
	21 Safer 1249	//		İslam	orta boylu, sade- rui, Evren oğlu	14	Ali
	17 Safer 1249	//		İslam	orta boylu, kumral bıyıklı, Mısırlı Bekir oğlu	26	Seyyid Mehmed
	Gurre-i Muhrm 1249	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kumral bıyıklı	35	Mustafa
	15 Safer 1249	<u>Nakkaşlık</u> <u>öğrenmek</u> <u>için 5 yıllığı-</u> <u>na İstanbul'a</u> <u>gitmiştir</u>		İslam	orta boylu, ter bıyıklı, Topal Seyyid oğlu	14	Ali

	21 Receb 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kara sakallı, Veli oğlu	31	Mehmed
	5 R.E. 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, ter bıyıklı Akkaş oğlu	20	Mehmed
Küçük Bürüncüz	25 R.A. 1249	<u>Nakkaşlık öğrenmek için</u> 5 yıllığı- na İstanbul'a gitmiştir		İslam	Şab-ı emred Abdurrahman oğlu	8	Cafer
Mancısun	9 Receb 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmişlerdir		İslam	orta boylu, kara sakallı Mahmud ve oğlu Şab Arif	30 8	
Nirze	5 C.A. 1249	4 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kumral bıyıklı, İsmail oğlu	31	Mehmed
	Gurre-i Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Aydınlı oğlu, kara sakallı	42	Ali
Tavlusun	15 C.A. 48	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Orta boylu, kara bıyıklı, Musa oğlu	30	Musa
	Gurre-i C.E. 49	İstanbul'dan gelmişlerdir		İslam	Orta boylu, kara bıyıklı, İsmail oğlu Mehmed ve yeğeni ter bıyıklı Ali	40 17	
	15 C.E. 1249	4 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Cami-i Kebir Mahallesi'nden orta boylu, kumral sakallı, Kara Süleyman oğlu	30	Molla Hasan
	27 C.E. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Orta boylu, ter bıyıklı Topal oğlu Hasan'ın oğlu	14	Ahmed
	29 Safer 1249	<u>Nakkaşlık öğrenmek için</u> 6 yıllığı- na İstanbul'a gitmiştir		İslam	Sade-ruy Bekir oğlu	12	Ahmed
	17 R.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Şab-ı emred Hacı Mustafa oğlu	13	Ahmed
	19 R.A. 1249	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Şab-ı emred Ahmed oğlu	13	İbrahim
	21 R.A. 1249	<u>Nakkaşlık öğrenmek için</u> 5 yıllığı- na İstanbul'a gitmiştir		İslam	Şab-ı emred uzun Sadık Salih ve kardeşi Mustafa	13 12	
	27 R.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a		İslam	Şab-ı emred	10	Mehmed

		gitmiştir					
	29 R.A. 1249	//		İslam	Şab-ı emred Tulcalı oğlu	11	Ömer
	25 R.A. 1249	//		İslam	Uzun boylu, kara bıyıklı, Osman oğlu	24	Ömer
	21 C.E. 1249	6 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kumral, ince bıyıklı, Hasan oğlu	22	Ali
	11 C.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Yukarı Mahal- le'den orta boylu, kara sakallı, Osman oğlu	30	Mehmed
	21 C.A. 1249	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Yukarı Mahal- le'den orta boylu, kumral sakallı, Sakallı oğlu	35	İbrahim
Tavlusun Yukarı Mahalle	11 Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Kurd oğlu, ter bıyıklı	18	Ahmed
Tavlusun Yukarı Mahalle	11 Safer 1255	//		İslam	Türkmen oğlu, ter bıyıklı	20	Halil
Tavlusun Yukarı Mahalle	11 Safer 1255	//		İslam	Hacı Mustafa oğlu, ter bıyıklı	20	Ali
Tavlusun Orta Ma- halle	11 Safer 1255	//		İslam	Eyüp oğlu, ter bıyıklı	20	İsmail
Tavlusun Aşağı Mahalle	11 Safer 1255	//		İslam	Toklu oğlu, İbrahim torunu, ter bıyıklı	20	Mahmud
Tavlusun Aşağı Mah.	11 Safer 1255	//		İslam	Kumral bıyıklı, Tebrik oğlu	27	Ali
Ulu Bürüngüz	25 C.E. 1249	<u>Nakkaşlık</u> <u>öğrenmek</u> için 6 yıllığı- na İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, ter bıyıklı Hacı Ali oğlu	18	Mustafa
	25 C.E. 1249	<u>Nakkaşlık</u> <u>öğrenmek</u> için 3 yıllığı- na İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, ter bıyıklı İsmail Ağa oğlu	20	Topal Hasan
	3 C.E. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Şab-ı emred Haneliya oğlu Mehmed Emin'in oğlu	10	İsmail
	21 C.A. 1249	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Orta boylu, kara bıyıklı	25	Mustafa
	11 C.A.	3 yıllığına		İslam	orta boylu, kumral	40	Mehmed

	1249	İstanbul'a gitmiştir. Kayıt sırasında yazılmamış, kardeşi Ahmed'in hanesine kaydolmuştur			bıyıklı Deli İbrahim oğlu		
	9 R.A. 1249	6 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, ter bıyıklı Nakkaş Hacı Ali oğlu	17	Mustafa
	19 Safer 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kumral az bıyıklı, Deli Osman torunu	25	Osman
	21 C.A. 1248	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kumral bıyıklı, Ali oğlu	30	Kara Mustafa
Ulu Bürüngüz Daniş Ali Bey Mah.	5 Safer 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, sarı bıyıklı, Çavuş oğlu	25	Hüseyin
Ulu Bürüngüz Alaüddeve Mahallesi	5 Safer 1255	//		İslam	Bakkal Mehmet'in oğlu şab	16	Ahmed
	5 Safer 1255	//		İslam	Mehmet'Efendi oğlu, ter bıyıklı	24	Tahir
	5 Safer 1255	//		İslam	Uzun boylu, ak sakallı, Sinan oğlu	85	Ahmed Ağa
Üskübü	15 Safer 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Orta boylu, ter bıyıklı Mehmed Şakir ile kardeşi kumral sakallı Mehmed Raşid	15 30	
Üskübü	17 Safer 1249	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Orta boylu, sarı bıyıklı Mustafa oğlu	25	Abdi
	27 R.A. 1249	<u>Nakkaşlık öğrenmek için</u> 5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Alibaz oğlu	10	Mehmed
	15 C.E. 1249	4 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Orta boylu, kumral sakallı, Seyyid oğlu	30	Mehmed
	27 R.A. 1249	5 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Orta boylu, kara sakallı, Molla Ahmed oğlu	35	Mehmed
	13 Safer 49	<u>Nakkaşlık öğrenmek için</u> 6 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Orta boylu, sademehmed Efendi oğlu	13	Mehmed
	5 Safer 1249	5 yıllığına İstanbul'a		İslam	Orta boylu, kumral bıyıklı, Mustafa	30	Mustafa

		gitmiştir			oğlu Hüseyin oğlu		
Vekse	Gurre-i R.E. 1249	3 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	orta boylu, kara bıyıklı	28	Kahraman
	Gurre-i R.E. 1249	//		İslam	orta boylu, ter bıyıklı Çolak İsmail oğlu	17	Ahmed
	Gurre-i R.E. 1255	2 yıllığına İstanbul'a gitmiştir		İslam	Orta boylu, kumral sakallı, Memiş oğlu	35	Mehmed
	Gurre-i R.E. 1255	//		İslam	Orta boylu, kara bıyıklı, Emir Ömer oğlu	30	Osman

Tablo 9. Doğum, Ölüm ve Askerlikle İlgili Bilgiler

yer	millet	durum	yaş	açıklama	tarikh
Kayseri Bektaş Mahallesi	Ermeni	kötü	45	orta boylu, kumral bıyıklı Sıvacı Agob'un oğlu Abraham'in oğlu Nişan'ın doğumu	7 Muharrem 1262
Kayseri Ciğerci Mahallesi	Rum	iyi	30	Dülger Adanes'in oğlu Agop'un doğumu	3 Muharrem 1262
	Rum	orta	25	orta boylu, kumral bıyıklı Doğramacı Kasbar'ın oğlu Karabet'in oğlu Artin'in doğumu	13 R.E. 1262
Kayseri Çerkes Mahallesi	Rum	orta	35	orta boylu, kumral bıyıklı Taşçı (...) Kara Manik'in oğlu Avarik'in doğumu	3 Receb 1262
Kayseri Demirci Mahallesi	Rum	iyi	35	orta boylu, kumral bıyıklı Doğramacı Tavid'in oğlu Useb'in oğlu (...) doğumu	7 Muharrem 1262
Kayseri Hacı Kasım Mahallesi	Rum	orta	28	kumral bıyıklı Dülger Murat'ın oğlu Estel'in oğlu Yasef'in doğumu	7 sene 1262
Kayseri Keklik Mahallesi	Rum	kötü	35	kumral bıyıklı Taşçı Simon'un oğlu Yıvan'ın oğlu Yordam'ın doğumu	7 R.E. sene 1262
	Rum	iyi	55	Kır bıyıklı Taşçı İsak'ın oğlu Kiryakos'un oğlu Filibos'un doğumu	7 sene 1262
Kayseri Köyyıkan Mahallesi	Ermeni	orta	35	kara bıyıklı Sıvacı Ayani'nin oğlu Asdor'un oğlu Parsih'in doğumu	11 Zilkade 1255
Kayseri Bahçevan Mahallesi	İslam		35	Kumral sakallı Dülger Derviş Mustafa'nın oğlu Mustafa'nın doğumu	25 Receb 1252
Kayseri Caferbey Mahallesi	İslam		23	Dülger oğlu İsmail kardeşi ter Osman'ın oğlu Osman'ın doğumu	15 Şevval 1252
Kayseri Oduncu Mahallesi	Ermeni	orta	30	kara bıyıklı Taşçı Karabet'in oğlu Aya'nın oğlu Oseb'in doğumu	Gurre-i Zilkade 1255
	Ermeni		38	Orta boylu, kumral bıyıklı Taşçı Kiyork'un ölümü	25 M 1254

Kayseri Selaldı Mahallesi	Ermeni	orta	30	kumral bıyıklı <u>Taşçı Bogos'un</u> oğlu Agob'un oğlu Karabet'in doğumu	21 Zilkade 1255
	Ermeni	orta	40	orta boylu, kır bıyıklı <u>Dülger Agob'un</u> oğlu Bedros'un oğlu Mıgırdiç'in doğumu	15 M. 1262
	Rum	orta	35	orta boylu, kara bıyıklı <u>Taşçı Simyon'un</u> oğlu Bayram'ın ölümü	7 R.E. 1262
Kayseri Sisliyan Mahallesi	Ermeni	orta	22	orta boylu, kumral bıyıklı <u>Taşçı Agob'un</u> oğlu Boğos'un oğlu Serkiz'in doğumu	5 Muharrem 1262
	Ermeni	kötü	50	orta boylu, kır bıyıklı <u>Taşçı İsadör'un</u> oğlu Mıgırdiç'in ölümü	5 C.E1262
	Ermeni	orta	45	kara bıyıklı nakkaşçı oğlu Kirhor'un, oğlu Kivork'un ardından ölümü	Gurre-i Şaban 1255
Kayseri Süleyman Mahallesi	Ermeni		60	Abacı oğlu kır saklı <u>Dülger Kırkor'un</u> ölümü	Gurre-i M. 1254
Kayseri Karakürçü Mahallesi	İslam			<u>Taşçıoğlu Mehmed'in</u> orduda ölümü üzerine ailesine bağlanan maaşla ilgili kayıt	
	İslam			<u>Taşçıoğlu Seyyid Mehmed bin Mehmed'in</u> orduda ölümü üzerine ailesine bağlanan maaşla ilgili kayıt	
Kayseri Köyyıkan Mh	İslam			<u>Dülgeroğlu Mehmed bin Ömer'in</u> orduda ölümü üzerine ailesine bağlanan maaşla ilgili kayıt	
Kayseri Hasan Fakih EmirAğa Mh.	İslam			<u>Dülgeroğlu İbrahim bin Mehmed'in</u> orduda ölümü üzerine ailesine bağlanan maaşla ilgili kayıt	
Ağırnas	İslam		17	orta boylu, ter bıyıklı <u>Nakkaş Hüseyin bin Ali'nin</u> ölümü	7 Receb 1262
Akçakaya	İslam		30	Kumral sakallı <u>Şıvacı Hüseyin bin Ali'nin</u> oğlu Ahmed'in doğumu	7 R.E. 1262
	İslam		30	Kara sakallı, <u>Taşçı Seyyid Mehmed bin Mustafa'nın</u> oğlu Mehmed'in doğumu	7 C.A. 1262
Derevenk	Rum	orta	35	orta boylu, kara bıyıklı <u>Doğramacı Parsih'in</u> oğlu Sistan'ın oğlu Kırkor'un doğumu	15 M. 1262
Dimitri	İslam		25	orta boylu, kumral bıyıklı <u>Nakkaş İbrahim bin Halil'in</u> askere alınması	1262
Gesi Kuzey Mahallesi	İslam		20	orta boylu, kumral bıyıklı <u>Nakkaş Seyyid bin Memiş'in</u> askere alınması	1262
İstefana	İslam		30	Kumral sakallı, <u>Taşçı Ömer bin Memiş'in</u> ölümü	7 Muharrem 1262
Küçük Bürüngüz	İslam		22	orta boylu, ter bıyıklı <u>Nakkaş Halil bin Ömer'in</u> askere alınması	1262
Muncusun	Ermeni	iyi	38	kara bıyıklı <u>Dülger Ayani'nin</u> oğlu Serkis'in doğumu	21 Zilkade 1255

Nirze	Ermeni		80	Ak sakallı <u>duvarcı</u> Bedros'un ölümü	Gurre-i Ramazan 1255
Tavlusun Cami-i Kebir Mahallesi	İslam		25	orta boylu, kumral bıyıklı <u>Nakkaş</u> İsmail bin Osman Efendi'nin ölümü	7 Ramazan 1262
			22	orta boylu, kumral bıyıklı <u>Nakkaş</u> Mustafa bin Ali'nin ölümü	Gurre-i Ramazan 1262
	İslam		25	orta boylu, kumral bıyıklı <u>Sıvacı</u> Ömer bin Hasan'ın askere alınması	1262
	İslam		22	orta boylu, kumral bıyıklı <u>Nakkaş</u> Şaban bin Memiş'in askere alınması	1262
Tavlusun Aşağı Mahalle	İslam		20	orta boylu, kumral bıyıklı <u>Nakkaş</u> Al bin Hacı Hasan'ın ölümü	7 Ramazan 1262
Tavlusun Yukarı Mahalle	İslam		21	orta boylu, kumral bıyıklı <u>Nakkaş</u> Hasan bin Mustafa'nın askere alınması	1262
	İslam		20	orta boylu, terl bıyıklı <u>Doğramacı</u> Mehmed bin Süleyan'ın askere alınması	1262
	İslam		23	orta boylu, kara bıyıklı <u>Sıvacı</u> Osmar bin İsmail'in askere alınması	1262
Ulu Bürüngüz Alaüddevle Mahallesi	İslam		21	orta boylu, ter bıyıklı <u>Nakkaş</u> bin Ömer'in askere alınması	1262
	İslam		25	orta boylu, kumral bıyıklı <u>Nakkaş</u> Ahmed bin Ömer'in askere alınması	1262
Üskübü	İslam		20	orta boylu, kumral bıyıklı <u>Nakkaş</u> Mehmed bin Ahmed'in askere alınması	1262

KAYNAKÇA

- Balta, Evangelia (ed.) *Sinasos, Mübadeleden önce bir Kapadokya Kasabası*, Bir Zamanlar Yayıncılık, 2007
- Bayburtluoğlu, Zafer, Türk Mimarlığında Kapadokyalı Yapı Sanatçıları, *Kapadokya Toplantıları III*, (16 Nisan 1997), Ankara, 1997, s. 33-69
- Bektaş, Cengiz, Yapı Teknolojisinde Değişmelerin Mimariye Etkileri, *75 Yılda Değişen Kent ve Mimarlık*, Tarih Vakfı Yayınları, 1998, s. 290-295
- Bektaş, Cengiz, *Koruma Onarım*, Yem yayınevi, 1992
- Bozkurt, Gülnihal, *Gayrimüslim Osmanlı Vatandaşlarının Hukuki Durumu*, TTK, Ankara, 1996
- Braude, Benjamin, Millet Sisteminin İlginç Tarihi, *Osmanlı Ansiklopedisi*, c.4, Yeni Türkiye Yayını, Ankara, 1999, 245-254
- Cezar, Mustafa, Sanatta Batıya Açılış Döneminde Mimarlar, *9. Milletlerarası Türk Kongresi bildirileri*, (23-27 Eylül 1991), c. 1, 1995, 479-486
- Cömert, Hüseyin, 1873 Yılında Zincidere, *IV. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu*, bildirileri (10-11 Nisan 2003), Erciyes Üniversitesi, Kayseri, 2003, 111-124
- İmamoğlu, Vacit, *Geleneksel Kayseri Evleri*, Halkbank Kültür Yayını, Ankara, 1992
- Keskin, Mustafa, *Kayseri Nüfus Müfredat Defteri 1831-1860*, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Yayını no:35, Kayseri 2000
- Roides, R. Stelios The Houses of Sinasos, *Sinasos in Cappadocia*, Agra Publications, 1986, 113-160
- Sakaoğlu, Necdet, *Bu Mülkün Sultanları*, Oğlak Bilimsel Kitaplar, 2007
- Tanyeli, Uğur, *Mimarlığın Aktörleri Türkiye 1900-2000*, Garanti Galeri, İstanbul, 2007
- Torosyan, Hovannes, *Badmutyün Hay Tomarzai*, Beirut, 1969
- Yağcı, Zübeyde G. 18. yüzyılda Osmanlı İnşaat Sektöründe Gayrimüslimler ve Kafkasya'ya Gönderilen Ermeni Ameleler, *Ermeni Araştırmaları*, (2:7), 2002, 41-54.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.win2pdf.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.
This page will not be added after purchasing Win2PDF.